

Rapport

Datum: 15 november 2007
Rapportnummer: 2007/261

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het ressortsparket in Arnhem zijn adresgegevens niet heeft geverifieerd voordat het ressortsparket het CJIB opdracht heeft gegeven tot inning en incasso van de aan verzoeker opgelegde geldboete.

Verder klaagt verzoeker erover dat het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) in Leeuwarden zijn adresgegevens niet heeft geverifieerd voordat zijn gegevens door het CJIB ter signalering werden aangeboden.

Verzoeker klaagt er ook over dat de Penitentiare Inrichting Veenhuizen (locatie Norgervhaven) hem tijdens zijn detentie niet heeft geïnformeerd over de mogelijkheid de opgelegde geldboete alsnog te betalen zodat daarmee de tenuitvoerlegging van de met de geldboete in verband staande vervangende hechtenis kon worden beëindigd.

Verzoeker klaagt er ook over dat het Huis van Bewaring in Arnhem hem niet heeft geïnformeerd over de mogelijkheid de aan hem opgelegde geldboete alsnog te betalen om daarmee detentie te voorkomen.

Beoordeling

Algemeen

1. De rechtbank Zutphen veroordeelde verzoeker op 27 februari 1996 ter zake van een milieudelict en valsheid in geschrift. In hoger beroep legde het gerechtshof in Arnhem een gevangenisstraf van 15 maanden waarvan 5 maanden voorwaardelijk op en een geldboete van NFL 25000 met een vervangende hechtenis van 120 dagen.
2. Verzoeker ging op 18 oktober 2001 tegen dit arrest in cassatie bij de Hoge Raad der Nederlanden. Op 8 april 2003 vernietigde de Hoge Raad het arrest van het gerechtshof uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf. De Hoge Raad zag in de lange duur van de behandeling van de zaak reden om de gevangenisstraf te verminderen. De Hoge Raad veroordeelde verzoeker tot een gevangenisstraf van 14 maanden waarvan 4 maanden voorwaardelijk. De Hoge Raad handhaafde de geldboete van NFL 25000 (€ 11.344,51) met een vervangende hechtenis van 120 dagen.
3. Op 23 mei 2003 diende verzoeker een gratieverzoek in. Dit verzoek werd op 5 december 2003 afgewezen.
4. In de maanden daarna ontving verzoeker geen oproep om de gevangenisstraf te ondergaan en evenmin een verzoek of aanmaning om de boete te betalen. Hij heeft nooit een waarschuwing van justitie gekregen dat hij vervangende hechtenis zou moeten ondergaan (vergelijk artikel 573 Wetboek van Strafvordering, Achtergrond 2.2.).

5. Verzoeker werd vervolgens op 28 oktober 2004 op zijn werk aangehouden vanwege de signalering in het opsporingsregister naar aanleiding van een geldboete van

€ 11.344,51 met een vervangende hechtenis van 120 dagen. Hij heeft de vervangende hechtenis tot 11 januari 2005 in het Huis van Bewaring in Arnhem en vervolgens in de Penitentiaire Inrichting Veenhuizen uitgezeten.

6. Op 29 augustus 2005 bood het ressortsparket in Arnhem de gevangenisstraf in verband met de tenuitvoerlegging daarvan aan het CJIB aan. Het CJIB schreef verzoeker op 19 oktober 2005 dat de opgelegde gevangenisstraf ten uitvoer werd gelegd.

7. Op 9 februari 2006 diende verzoeker wederom een gratieverzoek in ter zake van de hem opgelegde onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

8. Verzoeker onderging op 13 februari 2006 de opgelegde gevangenisstraf.

9. In het kader van het gratieverzoek van 9 februari 2006 adviseerde het gerechtshof Arnhem tot kwijtschelding van 150 dagen van de gevangenisstraf onder de voorwaarde dat verzoeker een geldbedrag van € 11.344,51 zou betalen. Het gerechtshof zag in de omstandigheid dat bij het innen van de geldboete groot € 11.344,51 geen adresverificatie had plaatsgevonden, reden om tot kwijtschelding van 150 dagen te adviseren.

10. Op 24 april 2006 schold Hare Majesteit de Koningin overeenkomstig het advies van het gerechtshof verzoeker 150 dagen kwijt. Echter wel onder de voorwaarde dat hij binnen één jaar het bedrag € 11.344,55 zou voldoen.

I. Ten aanzien van het ressortsparket

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het ressortsparket in Arnhem zijn adresgegevens niet heeft geverifieerd voordat het ressortsparket het CJIB opdracht heeft gegeven tot inning en incasso van de aan verzoeker opgelegde geldboete.

2. De minister van Justitie acht de klacht niet gegrond.

Het ressortsparket Arnhem heeft in augustus 2002 het arrest van het gerechtshof Arnhem van 9 oktober 2001, voor wat betreft de geldboete van € 11.344,51 met een vervangende hechtenis van 120 dagen, in verband met de tenuitvoerlegging daarvan overgedragen aan het CJIB. Het ressortsparket heeft daarbij geen GBA-gegevens aan het CJIB geleverd. Deze overdracht vond, aldus de minister, plaats overeenkomstig paragraaf 5.3.1. van de Aanwijzing Executie registratienummer 2003A011 (zie Achtergrond, onder 3B.). Bij deze overdracht werd tevens de status van de zaak meegegeven, te weten niet-onherroepelijk.

Vervolgens heeft het ressortsparket het CJIB op 3 juli 2003 bericht dat het arrest inmiddels onherroepelijk was geworden, zodat met de tenuitvoerlegging van de geldboete kon worden begonnen. Verzoeker had inmiddels op 23 mei 2003 een gratieverzoek ingediend. De tenuitvoerlegging van de geldboete werd opgeschort.

Het ressortsparket heeft noch ten tijde van de overdracht van de zaak aan het CJIB (augustus 2002) noch ten tijde van het melden van het onherroepelijk worden van het arrest van het gerechtshof door de uitspraak van de Hoge Raad (juli 2003) een adresverificatie uitgevoerd. De minister merkt op dat de Aanwijzing Executie niet uitgesproken is over de verantwoordelijkheid van het ressortsparket op dit punt. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht, hetgeen, aldus de minister, een adresverificatie zou kunnen impliceren. In dit specifieke geval ligt het onherroepelijk worden van het arrest en dus de daadwerkelijke executie ver na het moment waarop het ressortsparket de tenuitvoerlegging van de geldboete aan het CJIB heeft overgedragen. Een adresverificatie door het ressortsparket lag, aldus de minister, op het moment van overdracht daarom niet voor de hand en had ook geen toegevoegde waarde. Immers zouden deze gegevens wel eens gewijzigd kunnen zijn op het moment dat de executiefase daadwerkelijk zijn beslag zou krijgen. Adresverificatie was in juli 2003 op grond van de Aanwijzing Executie strikt formeel gezien niet voorgeschreven. Er rustte op het ressortsparket slechts een impliciete verplichting daartoe. Verder voert de minister aan dat het niet mogelijk was om de adresgegevens via geautomatiseerde weg ter kennis te brengen van het CJIB.

De minister deelde verder mee dat de geautomatiseerde systemen waarin de adressen van verdachten en veroordeelden voorkomen thans zijn gekoppeld waardoor altijd de meest recente adressen zijn opgenomen. Adresverificatie is hierdoor niet meer nodig.

3. Naar aanleiding van een klacht van verzoeker heeft het CJIB voor het eerst in mei 2005 een adresverificatie uitgevoerd. Verzoeker stond van 8 augustus 2001 tot 11 april 2003 zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) ingeschreven.

De door de minister genoemde Aanwijzing Executie met het registratienummer 2003A011 is op 1 augustus 2003 in werking getreden. Ten tijde van de overdracht aan het CJIB ter executie, in augustus 2002, was de Aanwijzing Executie van toepassing die geregistreerd staat onder het nummer 1999A015 (zie Achtergrond, onder 3A.).

Beoordeling

4. De Nationale ombudsman overweegt als volgt. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Voor de tenuitvoerlegging van beslissingen van de strafrechter betekent dit dat de daarmee belaste instanties zich

telkens wanneer contact met de veroordeelde wordt gezocht, op de hoogte stellen van actuele adresgegevens van de veroordeelde.

5. De Nationale ombudsman overweegt verder het volgende. In augustus 2002 heeft het ressortsparket de geldboete ter executie aan het CJIB overgedragen. Deze veroordeling was toen nog niet onherroepelijk. Het ressortsparket heeft in augustus 2002 niet onderzocht of van verzoeker een woon- of verblijfplaats in de Gemeentelijke Basisadministratie stond geregistreerd. Het ressortsparket heeft op 3 juli 2003 aan het CJIB doorgegeven dat de veroordeling onherroepelijk was. Het ressortsparket heeft ook toen niet onderzocht of in de Basisadministratie een woon- of verblijfplaats van verzoeker stond geregistreerd. Het CJIB heeft vervolgens naar aanleiding van de toen onherroepelijke geldboete verzoeker in het opsporingssysteem laten signaleren.

6. Het ressortsparket dient volgens de Aanwijzing Executie zorg te dragen voor een volledige, correcte en tijdige overdracht aan het CJIB. Ten tijde van de overdracht door het parket in augustus 2002 was de opgave dat verzoeker in de GBA zonder vaste woon- of verblijfplaats was, juist. De melding van het onherroepelijk worden van de veroordeling tot geldboete lag echter bijna een jaar later. Het was daarom niet uitgesloten dat de adresgegevens anders waren toen de executiefase daadwerkelijk zijn beslag zou krijgen. Zowel de op 1 juli 2003 als de vanaf 1 augustus 2003 geldende Aanwijzing bevat een passage (in paragraaf 5.1.1.) die een indicatie vormt dat het op de weg van het CJIB lag en niet op die van het parket om bij aanvang van de incassofase (dus bij het voornemen de vervangende hechtenis ten uitvoer te leggen) het adres te verifiëren (zie Achtergrond onder 3A en 3B.).

Het ressortsparket heeft dan ook niet in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De Nationale ombudsman acht de onderzochte gedraging op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het CJIB

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er vervolgens over dat het CJIB zijn adresgegevens niet heeft geverifieerd voordat zijn gegevens door het CJIB ter signalering werden aangeboden. Verzoeker stelt zich op het standpunt dat wanneer hij een aanschrijving voor de geldboete zou hebben ontvangen, hij deze in gedeelten zou hebben kunnen voldoen, waarmee de vervangende hechtenis zou zijn voorkomen.

2. Op 24 maart 2005 heeft verzoeker bij het CJIB geklaagd.

Het CJIB heeft op 15 juni 2005 op de klacht beslist. Het CJIB heeft de klacht niet gegrond verklaard en heeft die beslissing als volgt toegelicht. Voor het innen van een geldboete wordt, aldus het CJIB, een eerste aanschrijving verzonden. In het geval de geldboete niet tijdig of niet volledig wordt betaald, volgt een tweetal aanmaningen. Wanneer er echter geen woon- of verblijfplaats bekend is, worden de gegevens van de veroordeelde via geautomatiseerde weg in het opsporingsregister opgenomen. In dit geval is op 4 juli 2003 een signalering in het opsporingsregister geplaatst. Verzoeker heeft, aldus het CJIB, geen aanmaningen ontvangen omdat op het moment van aanlevering door het ressortsparket bij het parket geen adresgegevens bekend waren. Tot slot geeft het CJIB aan dat het gezien het tijdsverloop tussen de signalering en de feitelijke tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis, het wellicht op de weg van het CJIB had gelegen om de adresgegevens tussentijds te verifiëren. Het CJIB acht de klacht echter niet gegrond.

Het CJIB heeft vervolgens uitgelegd dat het CJIB alleen schriftelijke verzoeken om betalingsregelingen in behandeling neemt. Het schriftelijk verzoek dient met redenen te zijn omkleed en dient gepaard te gaan met bewijsstukken van de maandelijkse inkomsten en uitgaven. Tevens geldt dat het verzoek moet zijn ingediend vóór de vervaldatum van de tweede aanmaning.

Uitgangspunt bij het CJIB is dat er geen betalingsregelingen worden getroffen. In het geval het CJIB aanleiding ziet om daarvan af te wijken, stelt het CJIB als voorwaarde dat de betalingsregeling maximaal zevenentwintig maanden duurt en dat de volledige betaling binnen die termijn wordt voldaan.

3. De minister van Justitie acht de klacht gegrond en merkt het volgende op.

Het CJIB heeft op het moment van aanvang van de executie, te weten op 4 juli 2003, geen adresverificatie uitgevoerd. De zaak was in augustus 2002 immers zonder GBA- gegevens aangeleverd en ten tijde van de melding van het onherroepelijk worden van het arrest niet alsnog door het ressortsparket geverifieerd.

Ingevolge de Aanwijzing Executie worden geldboetevonnissen van veroordeelden zonder bekende woon- of verblijfplaats via geautomatiseerde weg opgenomen in het opsporingsregister, hetgeen ook in de onderhavige zaak is gebeurd. Uit een naar aanleiding van de klacht gedane verificatie bij de GBA is inderdaad gebleken dat verzoeker van 8 augustus 2001 tot 11 april 2003 zonder bekende woon- of verblijfplaats in de GBA stond ingeschreven. Wanneer door het CJIB bij aanvang van de executie in juli 2003 wel een adresverificatie zou zijn uitgevoerd, dan zou het CJIB bekend zijn geweest met het adres van verzoeker waarop hij sinds 11 april 2003 in de Basisadministratie stond ingeschreven. Alsdan zouden een aanschrijving en eventueel daarop volgende aanmaningen zijn verzonden.

Op 28 oktober 2004 is verzoeker aangehouden in verband met die plaatsing in het opsporingsregister. Aangezien verzoeker niet in staat bleek om de geldboete te betalen, heeft hij 120 dagen hechtenis ondergaan. Gelet op het tijdsverloop tussen de overdracht van de zaak door het ressortsparket aan het CJIB en de signalering in het opsporingsregister had het CJIB tussentijds een adresverificatie moeten uitvoeren. De opgelegde boete is met andere woorden, aldus de minister, ten onrechte in het opsporingsregister geplaatst. De minister ziet aanleiding om de Aanwijzing Executie te bezien op mogelijke verbeteringen.

4. De minister ziet echter op grond van het volgende geen aanleiding om aan de gegrondverklaring consequenties jegens verzoeker te verbinden. Verzoeker stelt zich namelijk onterecht op het standpunt dat wanneer hij een aanschrijving voor de geldboete zou hebben ontvangen, hij deze in gedeelten zou hebben kunnen voldoen, waarmee de vervangende hechtenis zou zijn voorkomen. De minister voert aan dat het gerechtshof in zijn arrest van 9 oktober 2001 een betaling in termijnen niet heeft toegestaan. Het CJIB treft ook geen betalingsregelingen, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden zoals ook vermeld in de Aanwijzing Executie. Indien conform de aanwijzing zou zijn gehandeld is, aldus de minister, met andere woorden geenszins vanzelfsprekend dat verzoeker het boetebedrag in termijnen had kunnen voldoen. Daar komt bij dat verzoeker sinds 8 april 2003 rekening had kunnen houden met het feit dat hij op enig moment zou moeten overgaan tot betaling van de hem opgelegde boete. De Hoge Raad heeft op 8 april 2003 de opgelegde geldboete namelijk gehandhaafd. Verder had verzoeker bij zijn aanhouding op 28 oktober 2004 de boete alsnog kunnen voldoen. Voorts had verzoeker de vervangende hechtenis eerder kunnen beëindigen, door een (dan nog resterend) boetebedrag te betalen.

De minister merkt tot slot op dat, los van deze zaak, reeds enige tijd geleden een traject is opgestart om de werkwijze binnen het CJIB aan te passen. De strekking daarvan is dat bij alle personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen met een vervangende hechtenis in verband met een openstaande geldboete, periodiek wordt bekeken of inmiddels een adres bekend is in de GBA. Deze vergelijking van het opsporingsregister met de GBA vindt voortaan elke drie maanden plaats. Wanneer wel een adres bekend is, wordt een vervolgactie bepaald.

5. Met ingang van 1 februari 2007 is de Aanwijzing Executie uit 2003 vervangen door een nieuwe versie met dezelfde naam, vastgesteld op 11 december 2006. Daarin is voor wat betreft adresverificatie in verband met vervangende hechtenis geen nieuwe werkwijze beschreven.

6. De minister heeft in reactie op het verslag van bevindingen de Nationale ombudsman het volgende meegedeeld. Het door de minister onder II.4. aangehaalde veranderingstraject is reeds opgestart en geïmplementeerd in de werkwijze van het CJIB. De interne werkwijze van het CJIB is, aldus de minister, niet geregeld in hierboven onder

punt II.5. aangehaalde nieuwe Aanwijzing Executie. De minister heeft aangegeven dat bij de eerstkomende aanpassing van de Aanwijzing Executie zal worden bezien of het aanbeveling verdient om deze werkwijze daarin ook te verankeren.

Beoordeling

7. Het hiervoor genoemde vereiste van actieve en adequate informatieverwerving brengt mee dat bestuursorganen de relevante informatie verwerven teneinde ervoor zorg te dragen dat een onherroepelijke uitspraak van de strafrechter op de juiste wijze ten uitvoer wordt gelegd. Aan dit vereiste is onder meer invulling gegeven in het toen geldende artikel 4, vierde lid, van het Reglement landelijke politieregisters OPS welk artikel bepaalt dat de signalerende instantie verantwoordelijk is voor de juistheid van de gegevens die ten behoeve van het opsporingsregister zijn aangeleverd (zie Achtergrond, onder 5.). De signalerende instantie is in dit geval het CJIB dat ingevolge de Aanwijzing Executie bevoegd is om namens het OM arrestatiebevelen ter tenuitvoerlegging van vervangende hechtenis uit te vaardigen.

8. De Nationale ombudsman constateert dat het CJIB verantwoordelijk is voor de juistheid van de ter signalering aan te leveren gegevens. Het ressortsparket heeft noch in augustus 2002 noch in juli 2003 GBA-gegevens aangeleverd. Het CJIB had om die reden het adres moeten verifiëren alvorens tot signalering over te gaan. Bovendien waren het moment van overdracht en het moment van executie niet hetzelfde. Dit maakte het des te meer noodzakelijk dat het CJIB vóór signalering het adres van verzoeker had geverifieerd. Doordat het CJIB dit heeft nagelaten heeft het verzoeker ten onrechte als een veroordeelde zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland beschouwd. Omdat verzoeker wel degelijk in de GBA stond ingeschreven had het CJIB niet de vervangende hechtenis mogen ten uitvoer leggen zonder dat daaraan de wettelijk voorgeschreven waarschuwing en daarop volgende wachttijd van 14 dagen waren voorafgegaan (artikel 573 Sv, zie Achtergrond, onder 2.2.). Overigens was toepassing van vervangende hechtenis wellicht helemaal niet aan de orde geweest indien het CJIB verzoeker via het bij verificatie aangetroffen adres had verzocht en voorzover nodig aangemaand tot betaling van de boete (conform artikel 24b Sr, zie Achtergrond, onder 1.2.). Door het adres niet te verifiëren heeft het CJIB in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De Nationale ombudsman acht de onderzochte gedraging in zoverre niet behoorlijk.

De gevolgen van deze niet-behoorlijke gedraging zijn inmiddels ongedaan gemaakt.

Hare Majesteit de Koningin heeft verzoeker op 24 april 2006 gratie verleend van de nog te ondergane gevangenisstraf op de voorwaarde dat hij de geldboete binnen een daarbij aangegeven termijn betaalt.

Het oordeel niet-behoorlijk impliceert echter wel dat de Nationale ombudsman aanpassing van de werkwijze van het CJIB nodig vindt. Hij heeft dan ook met instemming kennis genomen van de opmerking van de minister op het verslag van bevindingen dat het door de minister onder II.4 aangehaalde veranderingstraject reeds is opgestart en geïmplementeerd in de werkwijze van het CJIB. Het veranderingstraject heeft de strekking dat bij alle personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen met een vervangende hechtenis in verband met een openstaande geldboete, periodiek wordt bekeken of inmiddels een adres bekend is in de GBA.

De Nationale ombudsman heeft voorts ook met instemming kennis genomen van de toezegging van de minister dat bij de eerstkomende aanpassing van de Aanwijzing Executie zal worden bezien of het aanbeveling verdient om de in de praktijk geïmplementeerde werkwijze ook in de Aanwijzing Executie te verankeren.

III. Ten aanzien van de Penitentiare Inrichting Veenhuizen en het Huis van Bewaring Arnhem

Bevindingen

1. De Nationale ombudsman behandelt de laatste twee klachtonderdelen tezamen nu er sprake is van een nauwe onderlinge samenhang.

Verzoeker klaagt erover dat de Penitentiare Inrichting Veenhuizen (locatie Norgerhaven) hem tijdens zijn detentie ter zake van de vervangende hechtenis niet heeft geïnformeerd over de mogelijkheid de opgelegde geldboete alsnog te betalen zodat daarmee de tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis kon worden beëindigd. Hij klaagt er verder over dat het Huis van Bewaring in Arnhem hem ook niet heeft geïnformeerd over de mogelijkheid de aan hem opgelegde geldboete alsnog te betalen om daarmee verdere detentie te voorkomen.

2. Verzoeker stelt zich op het standpunt dat ambtenaren van het Huis van Bewaring in Arnhem en PI Veenhuizen (locatie Norgerhaven) hem hadden moeten wijzen op de mogelijkheid te betalen waarna hij direct uit gevangenschap zou worden ontslagen. Verzoeker geeft aan dat hij hiernaar vaak heeft geïnformeerd maar steeds nul op het rekest kreeg.

3. Op 8 juni 2005 diende verzoeker een klacht in bij de PI Veenhuizen waar hij eerder dat jaar de laatste weken vervangende hechtenis had uitgezeten. Verzoeker schreef dat hij tijdens zijn detentie regelmatig had gevraagd of er mogelijkheden waren om sneller vrij te komen door te betalen. Hij had hierop een negatief antwoord gekregen en vroeg de PI waarom de (juiste) informatie dat dit wel kan, was achtergehouden.

4. Bij brief van 28 juni 2005 schreef de unitdirecteur van PI Veenhuizen verzoeker onder meer dat verzoeker op 28 januari 2005 een gesprek heeft gevoerd met een medewerker van het Bureau voor Selectie en Detentiebegeleiding. Tijdens dit gesprek sprak verzoeker over het feit dat hij niet in aanmerking kwam voor detentiefasering in verband met een openstaande rechtbankzaak. Over geldboetes is, aldus de directeur, niet gesproken. Voorts heeft de unitdirecteur verzoeker op 28 juni 2005 aangegeven dat uit navraag bij het Bureau voor Selectie en Detentiebegeleiding blijkt dat voordat een geldboete op een registratiekaart komt te staan al door het CJIB geprobeerd is om de geldboete te laten betalen dan wel een afbetalingsregeling overeen te komen. Tot slot heeft een directielid verzoeker op 17 augustus 2005 meegedeeld dat verzoeker in een veel eerder stadium, voordat verzoeker gedetineerd raakte, een betaling dan wel een afbetalingsregeling met het CJIB had kunnen treffen.

5. Verzoeker heeft op 8 juni 2005 ook een klacht ingediend bij PI Arnhem, het huis van bewaring waar hij tot 11 januari 2005 het eerste gedeelte van de vervangende hechtenis had ondergaan. Hij schreef dat hij zojuist van het CJIB had vernomen dat de detentie zou zijn beëindigd als hij de openstaande boete ineens had voldaan. Zijn verwijt aan de PI luidde dat hij daar altijd een negatieve reactie had gekregen op zijn herhaalde vraag of hij door betaling zou kunnen vrijkomen. Op 15 juni 2005 deelde de unitdirecteur van PI Arnhem verzoeker mee dat de medewerkers van PI Arnhem niet op de hoogte zijn van de procedure rond het betalen van boetes. Hij zelf is niet op de hoogte van de details van verzoekers zaak en kan daarom geen oordeel geven over de door verzoeker geschetste situatie.

6. De minister van Justitie acht beide klachtonderdelen niet gegrond en voert het volgende aan. De informatieplicht van de directeur van een penitentiaire inrichting is neergelegd in artikel 56 van de Penitentiaire beginselenwet (verder Pbw). Ingevolge artikel 56, eerste lid, van de Pbw zorgt de directeur van een penitentiaire inrichting ervoor dat de gedetineerde bij binnenkomst in de inrichting zoveel mogelijk in een door hem begrijpelijke taal op de hoogte wordt gesteld van zijn bij of krachtens deze wet gestelde rechten en plichten (zie Achtergrond, onder 6.). De minister geeft verder aan dat het tweede lid van genoemd artikel bepaalt op welke punten de gedetineerde in het bijzonder gewezen dient te worden. Het gaat hierbij om bij en krachtens de Pbw gestelde rechten en plichten van de gedetineerde in de inrichting. Het attenderen van een gedetineerde op de executie van te ondergane vonnissen, in casu het voorkomen van detentie door het betalen van boetevonnissen, zoals verzoeker stelt, valt niet onder de informatieplicht van de inrichtingsdirecteur. Enig aanknopingspunt hiervoor ontbreekt in de Pbw en de overige penitentiaire regelgeving. De minister acht beide klachtonderdelen daarom niet gegrond.

7. Uit correspondentie die verzoeker aan de Nationale ombudsman heeft toegezonden in het kader van diens onderzoek, blijkt het volgende.

Verzoekers rechtshulpverlener heeft het CJIB op 27 januari 2005 schriftelijk verzocht om een betalingsregeling zodat hij eerder vrij kan komen. Na telefonisch contact berichtte het CJIB de rechtshulpverlener op 10 februari 2005 schriftelijk dat een betalingsregeling voor de openstaande boete niet mogelijk was en dat voor betaling en meer informatie contact moest worden opgenomen met de afdeling bevolking van de PI. De rechtshulpverlener schreef op 9 februari 2005 aan verzoeker: "Zolang er niet betaald is, dient u de subsidiaire hechtenis uit te zitten".

Eenduidige informatie over contact tussen rechtshulpverlener en bevolkingsadministratie van de PI naar aanleiding van de verwijzing ontbreekt. Verzoeker schreef op 15 maart 2006 in een brief aan de Tweede Kamer (justitiecommissie) dat hij bij de PI Veenhuizen regelmatig heeft gecorrespondeerd met het BSD nadat hij had gehoord dat hij direct in vrijheid kon komen bij betaling van het restbedrag van de boete.

Verzoekers detentie eindigde na 120 dagen op 25 februari 2005.

Beoordeling

8. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Aan dit vereiste is onder meer invulling gegeven in artikel 56 Pbw.

9. De Nationale ombudsman is het met de minister van justitie eens dat artikel 56 Pbw de informatievoorziening over rechten en plichten van een gedetineerde in de inrichting betreft en dat daartoe niet behoort het geven van informatie over de mogelijkheden om bijvoorbeeld door betaling van een boete de vervangende hechtenis te doen eindigen. De Nationale ombudsman wijst er echter ook op dat dit voorschrift betrekking heeft op het actief, ook zonder dat de gedetineerde daarnaar heeft gevraagd, verstrekken van informatie. Verzoeker stelt echter dat hij in beide inrichtingen vragen heeft gesteld over het alsnog voldoen van de boete. Voor die situatie vloeit uit het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking voort dat van een PI een correct antwoord of een doeltreffende verwijzing mag worden verwacht wanneer een gedetineerde een vraag voorlegt als hier bedoeld.

10. Naar aanleiding van verzoekers klacht is in de PI Veenhuizen kennelijk nagegaan of verzoeker met een daarvoor in aanmerking komende afdeling binnen de PI contact heeft gehad over de executie van de boete en vervangende hechtenis. Daarbij is geconstateerd dat verzoeker wel een gesprek met de BSD heeft gehad, maar dat dit ging over de executie van een gevangenisstraf en detentiefasering. Verder blijkt uit de onder 7., genoemde correspondentie dat verzoeker uiterlijk in de derde week van zijn verblijf in PI Veenhuizen contact had met een rechtshulpverlener die voor hem onderzocht of invrijheidstelling in het verschiet zou liggen bij (gedeeltelijke) betaling en die verzoeker

daarover heeft geïnformeerd. Uit het feit dat verzoeker naar eigen zeggen regelmatig met de inrichting heeft gecorrespondeerd over invrijheidstelling bij betaling leidt de Nationale ombudsman af dat verzoeker van deze mogelijkheid op de hoogte was.

Op grond van het bovenstaande acht de Nationale ombudsman het niet voldoende aannemelijk dat sprake is geweest van inadequate informatieverstrekking door de PI naar aanleiding van vragen die verzoeker over genoemde kwestie mocht hebben gesteld.

De onderzochte gedraging van de PI Veenhuizen is derhalve behoorlijk.

11. Voor wat betreft de klacht over de PI Arnhem komt de Nationale ombudsman tot een andere conclusie. Het antwoord van de unitdirecteur op verzoekers brief, noch de reactie van de minister op de klachtformulering van de Nationale ombudsman, noch de vele stukken die zijn ingebracht bieden aanknopingspunten voor een antwoord op de vraag welke contacten er tussen verzoeker en PI zijn geweest over mogelijkheden om door (afspraken over) betaling de detentie te doen eindigen.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel over de onderzochte gedraging van de PI Arnhem.

12. De bevindingen van dit onderzoek geven de Nationale ombudsman aanleiding om de volgende kanttekeningen te plaatsen bij de wijze waarop de PI Arnhem verzoekers klacht heeft afgehandeld.

Die klacht en de reactie daarop zijn hierboven (III.5.) vermeld.

De Nationale ombudsman vraagt er aandacht voor dat verzoekers klacht had moeten worden behandeld volgens de bepalingen van titel 9.1 Algemene wet bestuursrecht.

Daarin is ondermeer invulling gegeven aan het vereiste van hoor en wederhoor. Dit vereiste brengt voor klachtbehandeling mee dat elk van de bij de klacht betrokken partijen de gelegenheid krijgt zijn standpunt naar voren te brengen, en dat vervolgens elke partij de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op hetgeen de andere partij over de klacht naar voren heeft gebracht. Er kan van worden afgeweken als de zienswijze van de persoon op wie de gedraging betrekking heeft over de feitelijke toedracht van de gedraging geheel aansluit bij hetgeen de klager hierover naar voren heeft gebracht in de klacht. Hoewel deze situatie zich hier niet voordeed en evenmin blijkt dat een wettelijke uitzondering van toepassing was, is verzoeker kennelijk niet gehoord.

De Nationale ombudsman acht dit niet juist.

De Nationale ombudsman overweegt verder dat het beginsel van fair play met zich meebrengt dat bestuursorganen burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Het beginsel is onder meer neergelegd in artikel 9:12, tweede lid, van de Awb,

waarin is opgenomen dat de klager moet worden gewezen op een eventuele externe klachtvoorziening, zoals de Nationale ombudsman. Uit de brief van 15 juni 2005 blijkt echter niet dat verzoeker is doorverwezen. Dit is in strijd met het beginsel van fair play.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De klacht over de onderzochte gedraging van het ressortsparket Arnhem is niet gegrond.

De klacht over de onderzochte gedraging van de Penitentiare Inrichting Veenhuizen (locatie Norgerhaven) is niet gegrond.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel over de onderzochte gedraging van het huis van bewaring te Arnhem.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen

- dat het CJIB bij alle personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen met een vervangende hechtenis in verband met een openstaande geldboete, periodiek bekijkt of inmiddels een adres bekend is in de GBA;

- dat de minister van Justitie aanleiding ziet om te onderzoeken in hoeverre voornoemde werkwijze moet worden verankerd in de Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.

Onderzoek

Op 31 oktober 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B te Putten, met een klacht over gedragingen van het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden, het R ressortsparket in Arnhem, de Penitentiare Inrichting in Veenhuizen (locatie Norgerhaven) en het Huis van Bewaring in Arnhem.

Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de minister van Justitie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werden de minister

specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de bij de klacht betrokken personen de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties van de minister van Justitie gaven aanleiding het verslag op enkele punten te wijzigen of aan te vullen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 31 oktober 2005, welk verzoekschrift nader is toegelicht bij brieven van 27 oktober 2005, 25 oktober 2005, 19 oktober 2005, 21 september 2005, 23 augustus 2005, 22 juli 2005, 14 juli 2005, 10 juli 2005, 23 juni 2005, 21 juni 2005, 20 juni 2005, 17 mei 2005, 5 april 2005, 9 maart 2005, en 16 november 2004.

Standpunt van de minister van Justitie van 7 april 2006, met als bijlage reactie brief van de minister van 1 maart 2006 aan de Vaste Kamercommissie voor Justitie.

Brief van verzoeker van 15 maart 2006 met bijlagen.

E-mailbericht van verzoeker van 23 april 2006, met bijlagen.

Brief van verzoeker van 3 mei 2006, met bijlagen.

Brief van verzoeker van 1 juni 2006.

Brief van verzoeker van 2 juni 2006, met bijlagen.

Brief van de minister van Justitie van 13 juli 2006, met bijlagen.

9. Brief van verzoeker van 6 september 2007.

10. Brief van de minister van Justitie van 2 oktober 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht (zoals dit luidde op 8 april 2003)

1.1. Artikel 24a

"1 Indien bij het vonnis een of meer geldboeten zijn opgelegd tot een bedrag van ten minste € 225, is de rechter bevoegd bij de uitspraak te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten mag voldoen. Elk van die gedeelten wordt daarbij op ten minste € 45 bepaald.

2. In geval van toepassing van het eerste lid stelt de rechter bij de uitspraak tevens termijnen vast voor de betaling van het tweede en - zo de geldboete in meer gedeelten mag worden voldaan - de volgende gedeelten.

3. Deze termijnen worden op ten minste één en ten hoogste drie maanden gesteld. Zij mogen tezamen een tijdvak van twee jaar niet overschrijden."

1.2. Artikel 24b, eerste en tweede lid

"1. Wanneer een ingevolge een onherroepelijke veroordeling tot geldboete te betalen bedrag binnen de daarvoor gestelde termijn niet in zijn geheel is voldaan, wordt de veroordeelde door het openbaar ministerie schriftelijk tot betaling aangemaand. Het bedrag wordt dan van rechtswege verhoogd met € 10. Het openbaar ministerie wijst de veroordeelde op het bepaalde in het tweede lid.

2. Is het overeenkomstig het eerste lid verhoogde bedrag na verloop van de bij de aanmaning gestelde termijn geheel of ten dele onbetaald gebleven, dan wordt het bedrag, dan wel het nog verschuldigde gedeelte daarvan, van rechtswege verder verhoogd met een vijfde, doch ten minste met € 20.

3. Een geldboete die krachtens een rechterlijke beslissing overeenkomstig artikel 24a in gedeelten mag worden voldaan, of ten aanzien waarvan het openbaar ministerie betaling in termijnen heeft toegestaan, is onmiddellijk in haar geheel opeisbaar, zodra een verhoging krachtens het eerste lid is ingetreden.

4. In gevallen waarin het openbaar ministerie, nadat de veroordeelde reeds in verzuim was, alsnog uitstel van betaling heeft verleend, dan wel afbetaling heeft toegestaan, vinden de voorgaande leden van dit artikel geen toepassing, zolang de veroordeelde zijn verplichtingen volgens de getroffen nadere regeling nakomt.

5. Betalingen door de veroordeelde gedaan, worden geacht in de eerste plaats tot voldoening van de krachtens het eerste en tweede lid ingetreden verhogingen te strekken."

1.3. Artikel 24c, eerste lid

"Bij de uitspraak waarbij geldboete wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat noch volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, dat

vervangende hechtenis zal worden toegepast. (...)"

2. Wetboek van Strafvordering

2.1. Artikel 561, tweede lid

"Bestaat de straf uit geldboetes (...), dan bepaalt het openbaar ministerie dat met de tenuitvoerlegging is belast de dag (...) waarop de betaling uiterlijk moet geschieden. Het ziet erop toe dat de veroordeelde tijdig wordt ingelicht."

2.2. Artikel 573

"1. Bij gebreke van volledige betaling binnen de ingevolge artikel 561 bepaalde termijn wordt het verschuldigde bedrag, vermeerderd met de verhogingen voorzien in artikel 24b van het Wetboek van Strafrecht, na voorgaande schriftelijke waarschuwing, op de voorwerpen van de veroordeelde verhaald (...)

2. Het met de tenuitvoerlegging belaste openbaar ministerie kan van het nemen van verhaal afzien.

3. Is volledig verhaal onmogelijk gebleken of daarvan met toepassing van het vorige lid afgezien, dan wordt, na voorgaande schriftelijke waarschuwing, de vervangende vrijheidsstraf ten uitvoer gelegd.

4. Tenzij de veroordeelde hier te lande geen bekende woon- of verblijfplaats heeft, wordt tot tenuitvoerlegging van vervangende vrijheidsstraf niet overgegaan dan nadat veertien dagen zijn verstreken sedert de dag waarop de in het voorgaande lid bedoelde waarschuwing aan hem is verzonden."

3A. Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geld boetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen, registratienummer 1999A015, geldig tot 1 augustus 2003, Stcr 1999, 142 en 2002, 68

"Achtergrond

Als sluitstuk van de gehele strafrechtketen heeft executie van straffen (zowel vrijheidsstraffen, taakstraffen als geldboeten), een zeer hoge prioriteit met het oog op de geloofwaardigheid van de rechtshandhaving. Tevens geldt dit voor de executie van schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.

Het is noodzakelijk heldere afspraken tussen de betrokken diensten te maken om het executietraject zo goed mogelijk te stroomlijnen. Met het oog op doelmatigheid is besloten het executietraject te centraliseren en -exclusief- onder te brengen bij het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB). Deze centralisatie maakt een eenduidig landelijk geldend executiebeleid noodzakelijk.

Executie

(...)

2. Taken CJIB

Het CJIB is in opdracht van het OM belast met de executie van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.

Het CJIB is mede verantwoordelijk voor de executie van vrijheidsstraffen.

Het CJIB is in opdracht van het OM belast met de logistieke ondersteuning van het OM waaronder registratie en proces/termijnbewaking van de tenuitvoerlegging van de taakstraf.

Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de inning en incasso van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en taakstraffen in een geautomatiseerd systeem.

Het CJIB draagt zorg voor de betekening van gerechtelijke stukken van personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen en gedetineerd zijn in een penitentiaire inrichting (PI).

Het CJIB is verantwoordelijk voor de logistieke verdeling van de arrestatiebevelen terzake van vrijheidsstraffen en vervangende hechtenis.

Het CJIB is verantwoordelijk voor het vervaardigen en het toedelen van arrestatiebevelen aan de politiekorpsen.

Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de arrestatiebevelen in een geautomatiseerd systeem.

3. Afbakening bevoegdheden

De parketten blijven verantwoordelijk voor gratie, bijzondere rechtsmiddelen, of kwijtschelding van vrijheidsstraf. Het CJIB en DJI behandelen in opdracht van het OM de op de vrijheidsstraf betrekking hebbende correspondentie, voor zover dit binnen hun taakgebied valt.

Uitstel van vrijheidsstraf is aan het BBD/DJI gemandateerd (zie de instructie uitstelbeleid zelfmeldprocedure).

Het OM kan het CJIB in bijzondere gevallen schriftelijk en met opgave van redenen aanwijzingen geven.

Het CJIB is bevoegd tot het, namens de officier van justitie, uitvaardigen van arrestatiebevelen ter tenuitvoerlegging van (vervangende) vrijheidsstraf.

Het CJIB is bevoegd tot het verschaffen van informatie aan OM en SRN ten behoeve van een goede uitvoering van de taakstraf.

De coördinatie van de tenuitvoerlegging van voorlopige hechtenis, vreemdelingenzaken en aanhoudingen op internationale buitenlandse signaleringen blijft de verantwoordelijkheid van het parket.

Indien er bijzondere omstandigheden zijn die er toe leiden dat het OM een geldboete, schadevergoedings- of ontnemingsmaatregel wil intrekken of de incasso ervan wil laten stopzetten om andere redenen dan een ingesteld gratieverzoek of rechtsmiddel, dan dient zij dit schriftelijk en met redenen omkleed aan het CJIB mede te delen, het CJIB trekt vervolgens de boete/maatregel(en) in en stopt de incasso.

Indien het CJIB onjuistheden constateert in de aangeleverde gegevens dan kan zij de gegevens bij het parket verifiëren.

4. Uitgangspunten en definities

4.1. Inning van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

Alle opgelegde geldboeten en maatregelen dienen zo snel mogelijk te worden geïnd.

De executie van de geldboeten en schadevergoedingsmaatregelen wordt gestaakt en de vordering wordt afgeboekt indien veroordeelde overlijdt. De executie van ontnemingsmaatregelen wordt niet gestaakt indien veroordeelde overlijdt.

Indien de inning en/of het verhaal met/zonder dwangbevel niet succesvol kan worden afgesloten, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd.

Het ondergaan van vervangende hechtenis heeft met betrekking tot de schadevergoedingsmaatregel de betalingsverplichting niet op (zie schadevergoedingsmaatregelen, para. 5.2.)

Als datum van betaling zal in beginsel gelden de datum waarop de rekening van het CJIB is gecrediteerd.

De kosten van het verhaal komen binnen wettelijke grenzen ten laste van veroordeelde.

De door de parketten ontvangen betalingen worden, na melding daarvan, overgemaakt naar het CJIB.

(...)

4.2. Tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en taakstraffen

De vrijheidsstraf en de taakstraf worden zo snel mogelijk tenuitvoergelegd.

De tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf wordt gestaakt indien de veroordeelde overlijdt.

Vervangende hechtenis wordt zoveel mogelijk aansluitend aan reeds aangevangen vrijheidsstraf tenuitvoergelegd.

In geval van geplande arrestaties vindt in beginsel geen heenzending plaats. Vindt heenzending toch plaats dan volgt melding onder opgave van redenen door DJI aan het CJIB.

In geval van niet

geplande arrestaties meldt het CJIB aan de politie wanneer er celruimte ter beschikking komt. Plaatsing in een Huis van Bewaring (HvB) dient uiterlijk na twee nachten, of wanneer aanhouding op vrijdag heeft plaatsgevonden of voorafgaand aan (een) feestdag(en) uiterlijk na drie nachten, te zijn gerealiseerd. Komt binnen een periode van drie werkdagen geen celruimte beschikbaar, dan volgt heenzending.

Het CJIB beoordeelt of een betrokkene in aanmerking komt voor de zelfmeldprocedure. Is dat het geval dan wordt de zaak overgedragen aan het BBD. Komt betrokkene niet voor deze procedure in aanmerking dan wordt een arrestatiebevel (AB) uitgevaardigd.

In geval van samenloop van een vrijheidsstraf/vervangende hechtenis en een taakstraf heeft de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf/vervangende hechtenis voorrang.

In het algemeen geldt terzake van de uitvoering van vrijheidsstraffen/vervangende hechtenis de volgende volgorde van tenuitvoerlegging :

vrijheidsstraf;

vervangende hechtenis schadevergoedingsmaatregel;

vervangende hechtenis taakstraf;

vervangende hechtenis geldboete;

vervangende hechtenis ontnemingsmaatregel;

gijzeling (de gijzeling als dwangmiddel in het kader van inning van een administratiefrechtelijk opgelegde sanctie komt verder niet ter sprake in deze aanwijzing);

(...)

4.3. Definities

Inningsfase: de fase van executie waarin aan degene tegen wie de straf/maatregel zich richt een aanschrijving en aanmaningen met aangehechte optisch leesbare acceptgirokaarten (OLA) wordt gezonden.

Incassofase: de fase die intreedt als in de inningsfase geen volledige betaling is verricht. In deze fase kan met of zonder dwangbevel beslag worden gelegd op de goederen van veroordeelde, middels een AB vervangende hechtenis worden tenuitvoergelegd of kan de maatregel worden gesignaleerd in het opsporingsregister (OPS).

OH-zaak (onherroepelijke zaak): een vonnis, schadevergoedings- of ontnemingsmaatregel waartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat.

NOH-zaak (niet-onherroepelijke zaak): een zaak waartegen nog een gewoon rechtsmiddel openstaat. Een NOH-zaak is executeerbaar (NOH/EX (niet-onherroepelijk /executeerbaar)) als geen mededeling omtrent de beslissing (de verstekmededeling) behoeft te worden gedaan (bij de meeste kantonzaken), of als die mededeling wel moet worden gedaan en ook is gedaan. Een NOH-zaak is niet-executeerbaar (NOH/NE (niet-onherroepelijk/niet-executeerbaar)) indien geen verstekmededeling is gedaan terwijl dat wel had moeten.

5. Tenuitvoerlegging van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

5.1. Algemene uitgangspunten

5.1.1. Inningsfase algemeen

Alle door de rechter opgelegde geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen dienen, nadat ze onherroepelijk zijn geworden (bij boetevonnissen ook de NOH/EX en NOH/NE-zaken), zo spoedig mogelijk te worden overgedragen door het arrondissementsparket aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde gegevens. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht.

Indien van een veroordeelde zowel een bevolkings- als een verblijfsadres bekend is worden beide adressen door het parket aan het CJIB gemeld. Mutaties die betrekking hebben op het adres/woonplaats van veroordeelde worden altijd en zo spoedig mogelijk aan het CJIB gemeld. Indien blijkt dat er onjuistheden in de overdracht zitten, dan kan het parket dit door middel van een apart bericht onder parketnummer melden aan het CJIB. Het CJIB beoordeelt in hoeverre de fout onmiddellijk hersteld dient te worden dan wel of het voor veroordeelde desondanks voldoende duidelijk heeft kunnen zijn dat de executie hem betref. In een volgende fase wordt de fout in ieder geval hersteld.

In eerste instantie wordt getracht de geldboete, schadevergoedings- en/of ontnemingsmaatregel te executeren door middel van toezending van een OLA. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis of arrest-gegevens.

Alvorens een zaak door gaat naar de incassofase verricht het CJIB standaard een adresverificatie. Indien er sprake is van een nieuw adres waardoor de betrokkene de OLA mogelijk niet heeft ontvangen, komt de zaak afhankelijk van de ingangsdatum opnieuw in de inningsfase.

Voor niet/onherroepelijke geldboetevonnissen wordt na aanschrijving onmiddellijk een arrestatiebevel uitgevaardigd ter betekening van het vonnis

5.1.2. Incassofase algemeen

Als op grond van de OLA geen volledige betaling plaatsvindt, wordt getracht te executeren door middel van toepassing van verhaal met of zonder dwangbevel. De dwangbevelen worden, op last van de landelijk executie-officier, door het CJIB ter executie in handen gesteld van een deurwaarder. Het CJIB bewaakt de voortgang van de afhandeling. Van toepassing van verhaal kan worden afgezien indien er voldoende aanwijzingen zijn die aannemelijk maken dat dit niet zal leiden tot afdoening van de zaak.

In de incassofase wordt zo veel mogelijk persoonsgericht gewerkt, hetgeen inhoudt dat slechts een lokale instantie, bijvoorbeeld een gerechtsdeurwaarder is belast met de executie van de vonnissen tegen een veroordeelde.

Leidt verhaal niet tot (voldoende) resultaat, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd om vervangende hechtenis ten uitvoer te leggen. Tevens kan signalering in het OPS plaatsvinden.

Indien blijkt dat een veroordeelde uit anderen hoofde is gedetineerd, wordt in beginsel de gewone procedure gevolgd, dat wil zeggen toezending van OLA's aan het detentieadres, en vervolgens overdracht aan een gerechtsdeurwaarder. Wordt van verhaal afgezien of blijkt dit onmogelijk dan zal de vervangende hechtenis zoveel mogelijk aansluitend worden tenuitvoergelegd.

5.3.1. Inningsfase

OH en NOH/EX boetevonnissen worden ter executie overgedragen aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis of arrestgegevens. NOH/NE boetevonnissen worden uitsluitend ter registratie overgedragen aan het CJIB. Het executerende parket is verantwoordelijk voor de betekening dan wel mededeling van het vonnis aan de veroordeelde.

Het vervolg van het executieproces hangt af van de status van de zaak: OH of NOH/EX.

OHzaken: Indien veroordeelde het verschuldigde bedrag op de eerste OLA niet (tijdig of volledig) heeft betaald, wordt hem na het verstrijken van de betaaltermijn een eerste wettelijke verhoging opgelegd (art. 24 b WvSr). Voor betaling van het op dat moment verschuldigde bedrag wordt hem/haar een eerste aanmaning met OLA gezonden.

Indien veroordeelde op de eerste aanmaning niet tijdig of volledig betaalt, wordt hem een tweede wettelijke verhoging opgelegd (artikel 24 b WvSr). Veroordeelde kan hiervan door middel van een tweede aanmaning in kennis worden gesteld. Reageert veroordeelde in de inningsfase niet door betaling of anderszins dan gaat de zaak door naar de incassofase.

NOH/EXzaken: Indien veroordeelde het verschuldigde bedrag op de eerste OLA niet (tijdig of volledig) heeft betaald, wordt in beginsel direct een arrestatiebevel ter betekening aan de politie wordt gezonden. Er worden dan geen verhogingen toegepast.

Het betreft hier veroordelingen die kunnen worden tenuitvoergelegd, tenzij de veroordeelde aangeeft enig gewoon rechtsmiddel (verzet, hoger beroep of beroep in cassatie) te willen instellen. De opsporingsambtenaar deelt in die gevallen de veroordeelde mede dat deze bij het nader aan te duiden vonnis of arrest is veroordeeld. Zoveel mogelijk wordt medegedeeld tot welke straffen de betrokkene volgens het arrestatiebevel is veroordeeld en dat binnen 14 dagen een rechtsmiddel kan worden ingesteld. De opsporingsambtenaar geeft bij procesverbaal kennis aan het executerende parket. Het arrestatiebevel wordt met het procesverbaal meegezonden. Aan de veroordeelde wordt een afschrift van het procesverbaal uitgereikt.

(...)

9.1. Uitvaardigen arrestatiebevel

De tenuitvoerlegging van arrestatiebevelen geschiedt door rechtstreekse aanbieding van het arrestatiebevel door het CJIB aan de politie in welke regio de woonplaats van de veroordeelde is gelegen, nadat de noodzakelijke verificaties hebben plaatsgevonden. Het CJIB bewaakt de voortgang van de afhandeling van de arrestatiebevelen.

(...)

10. Signalering in het OPS

10.1. Vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen

Vrijheidsstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen van veroordeelden zonder bekende woon of verblijfplaats in Nederland worden na registratie

door het CJIB rechtstreeks ter signalering aangeboden aan de divisie CRI ter opname in het OPS."

3B. Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen, registratienummer 2003A011, in werking getreden op 1 augustus 2003, Stcrt 2003, 126

"Achtergrond

Als sluitstuk van de gehele strafrechtketen heeft executie van straffen (zowel vrijheidsstraffen, taakstraffen als geldboeten), een zeer hoge prioriteit met het oog op de geloofwaardigheid van de rechtshandhaving. Tevens geldt dit voor de executie van schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen. Het is noodzakelijk heldere afspraken tussen de betrokken diensten en het CJIB te maken om het executietraject zo goed mogelijk te stroomlijnen.

(...)

Executie

(...)

2. Taken CJIB

- * Het CJIB is in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM) belast met de executie van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.
- * Het CJIB is in opdracht van het OM belast met de logistieke ondersteuning van het OM waaronder registratie en proces/termijnbewaking van de tenuitvoerlegging van de taakstraf en vrijheidsstraf.
- * Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de inning en incasso van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en taakstraffen in een geautomatiseerd systeem.
- * Het CJIB draagt zorg voor de betekening van gerechtelijke stukken van personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen en gedetineerd zijn in een penitentiaire inrichting (PI).
- * Het CJIB is verantwoordelijk voor de logistieke verdeling van de arrestatiebevelen terzake van vrijheidsstraffen en vervangende hechtenis.
- * Het CJIB is verantwoordelijk voor het vervaardigen en het toedelen van arrestatiebevelen aan de politiekorpsen.

* Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de arrestatiebevelen in een geautomatiseerd systeem.

3. Afbakening bevoegdheden

* De parketten blijven verantwoordelijk voor de advisering over gratie. Het CJIB, in opdracht van het OM, of de DJI behandelen de op de vrijheidsstraf betrekking hebbende correspondentie, voor zover dit binnen hun taakgebied valt.

* Het OM kan het CJIB in bijzondere gevallen schriftelijk en met opgave van redenen aanwijzingen geven.

* Het CJIB is bevoegd tot het, namens de officier van justitie, uitvoeren van arrestatiebevelen ter tenuitvoerlegging van (vervangende) vrijheidsstraf.

* Het CJIB is bevoegd tot het verschaffen van informatie aan OM en Stichting Reclassering Nederland (SRN) ten behoeve van een goede uitvoering van de taakstraf.

* De coördinatie van de tenuitvoerlegging van voorlopige hechtenis, vreemdelingenzaken en aanhoudingen op internationale buitenlandse signaleringen blijft de verantwoordelijkheid van het parket.

* Indien er bijzondere omstandigheden zijn die er toe leiden dat het OM de tenuitvoerlegging van een straf- of maatregel wil opschorten of de incasso ervan wil laten stopzetten om andere redenen dan een ingesteld gratieverzoek of rechtsmiddel, dan dient zij dit schriftelijk en met redenen omkleed aan het CJIB mede te delen, het CJIB trekt vervolgens de boete/maatregel(en) in en stopt de incasso.

* Indien het CJIB onjuistheden constateert in de aangeleverde gegevens dan kan zij de gegevens bij het parket verifiëren.

4.2. Tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en taakstraffen

* De vrijheidsstraf en de taakstraf worden zo snel mogelijk tenuitvoergelegd.

* Vervangende hechtenis wordt zoveel mogelijk aansluitend aan reeds aangevangen vrijheidsstraf tenuitvoergelegd.

* In geval van geplande arrestaties vindt geen wegzending plaats. Vindt wegzending toch plaats dan volgt melding onder opgave van redenen door DJI aan het CJIB.

* In geval van niet-geplande arrestaties meldt het CJIB aan de politie wanneer er celruimte ter beschikking komt. Plaatsing in een Huis van Bewaring (HvB) dient in beginsel direct na de inbewaringstelling plaats te vinden. Tenzij de rechter anders heeft bepaald, kan de selectiefunctaris van DJI besluiten het verblijf in de politiecel tot maximaal tien dagen (te

rekenen vanaf het moment dat het bevel bewaring ingaat) te verlengen, indien geen plaats in het huis van bewaring beschikbaar is.

* Het CJIB beoordeelt of een betrokkene in aanmerking komt voor de zelfmeldprocedure. Is dat het geval dan wordt de zaak overgedragen aan het BCL. Komt betrokkene niet voor deze procedure in aanmerking dan wordt een arrestatiebevel (AB) uitgevaardigd.

* In geval van samenloop van een vrijheidsstraf/vervangende hechtenis en een taakstraf heeft de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf/vervangende hechtenis voorrang.

In het algemeen geldt terzake van de uitvoering van vrijheidsstraffen/vervangende hechtenis de volgende volgorde van tenuitvoerlegging:

* vrijheidsstraf;

* vervangende hechtenis schadevergoedingsmaatregel;

* vervangende hechtenis taakstraf;

* vervangende hechtenis geldboete;

* vervangende hechtenis ontnemingsmaatregel/lijfsdwang;

* gijzeling (de gijzeling als dwangmiddel in het kader van inning van een administratiefrechtelijk opgelegde sanctie komt verder niet ter sprake in deze aanwijzing);

(...)

4.3. Definities

* *Inningsfase*: de fase van executie waarin aan degene tegen wie de straf/maatregel zich richt een aanschrijving en aanmaningen met aangehechte optisch leesbare acceptgirokaarten (OLA) wordt gezonden, tot op het moment waarop de betaling is verricht danwel de daartoe verleende termijn(en) is/zijn verstreken.

* *Incassofase*: de fase die intreedt als in de inningsfase geen volledige betaling is verricht. In deze fase kan met of zonder dwangbevel beslag worden gelegd op de goederen van veroordeelde, door middel van een AB vervangende hechtenis worden tenuitvoergelegd of kan de maatregel worden gesignaleerd in het opsporingsregister (OPS).

* *OH-zaak (onherroepelijke zaak)*: een vonnis/arrest, schadevergoedings- of ontnemingsmaatregel waartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat.

* *NOH-zaak (niet-onherroepelijke zaak)*: een zaak waartegen nog een gewoon rechtsmiddel openstaat. Een NOH-zaak is executeerbaar (NOH/EX (niet-onherroepelijk

/executeerbaar)) als geen mededeling omtrent de beslissing (de verstekmededeling) behoeft te worden gedaan (bij de meeste kantonzaken), of als die mededeling wel moet worden gedaan en ook is gedaan. Een NOH-zaak is niet-executeerbaar (NOH/NE (niet-onherroepelijk/niet-executeerbaar)) indien geen verstekmededeling is gedaan terwijl dat wel had moeten.

(...)

5. Tenuitvoerlegging van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

5.1. Algemene uitgangspunten

5.1.1. Inningsfase algemeen

Alle door de rechter opgelegde geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen dienen, nadat ze onherroepelijk zijn geworden (bij boetevonnissen ook de NOH/EX en NOH/NE-zaken), zo spoedig mogelijk te worden overgedragen door het arrondissementsparket aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde gegevens. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht.

Indien van een veroordeelde zowel een bevolkings- als een verblijfsadres bekend is worden beide adressen door het parket aan het CJIB gemeld. Mutaties die betrekking hebben op het adres/woonplaats van veroordeelde worden altijd en zo spoedig mogelijk aan het CJIB gemeld.

Indien blijkt dat er onjuistheden in de overdracht zitten, dan kan het parket dit door middel van een apart bericht -onder parketnummer- melden aan het CJIB. Het CJIB beoordeelt in hoeverre de fout onmiddellijk hersteld dient te worden dan wel of het voor veroordeelde desondanks voldoende duidelijk heeft kunnen zijn dat de executie hem betrof. In een volgende fase wordt de fout in ieder geval hersteld.

In eerste instantie wordt getracht de geldboete, schadevergoedings- en/of ontnemingsmaatregel te executeren door middel van toezending van een OLA. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis- of arrestgegevens.

Alvorens een zaak door gaat naar de incassofase verricht het CJIB standaard een adresverificatie. Indien er sprake is van een nieuw adres waardoor de betrokkene de OLA mogelijk niet heeft ontvangen, komt de zaak afhankelijk van de ingangsdatum opnieuw in de inningsfase.

Voor niet-onherroepelijke geldboetevonnissen wordt na aanschrijving onmiddellijk een arrestatiebevel uitgevaardigd ter betekening van het vonnis.

5.1.2. Incassofase algemeen

(...)

In de incassofase wordt zo veel mogelijk persoonsgericht gewerkt, hetgeen inhoudt dat slechts een lokale instantie, bijvoorbeeld een gerechtsdeurwaarder is belast met de executie van de vonnissen tegen een veroordeelde.

Indien verhaal niet tot (voldoende) resultaat leidt, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd om vervangende hechtenis ten uitvoer te leggen. Tevens kan signalering in het OPS plaatsvinden.

Indien blijkt dat een veroordeelde uit anderen hoofde is gedetineerd, wordt in beginsel de gewone procedure gevolgd, dat wil zeggen toezending van OLA's aan het detentie-adres, en vervolgens overdracht aan een gerechtsdeurwaarder. Wordt van verhaal afgezien of blijkt dit onmogelijk dan zal de vervangende hechtenis zoveel mogelijk aansluitend worden tenuitvoergelegd.

5.3. Tenuitvoerlegging van geldboeten

5.3.1. Inningsfase

OH en NOH/EX boetevonnissen worden ter executie overgedragen aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis- of arrestgegevens. NOH/NE boetevonnissen worden uitsluitend ter registratie overgedragen aan het CJIB. Het executerende parket is verantwoordelijk voor de betekening dan wel mededeling van het vonnis aan de veroordeelde.

Het vervolg van het executieproces hangt af van de status van de zaak: OH of NOH/EX.

OH-zaken: Indien veroordeelde het verschuldigde bedrag op de eerste OLA niet (tijdig of volledig) heeft betaald, wordt hem na het verstrijken van de betaaltermijn een eerste wettelijke verhoging opgelegd (art. 24 b WvSr). Voor betaling van het op dat moment verschuldigde bedrag wordt hem/haar een eerste aanmaning met OLA gezonden.

Indien veroordeelde op de eerste aanmaning niet tijdig of volledig betaalt, wordt hem een tweede wettelijke verhoging opgelegd (artikel 24 b WvSr). Veroordeelde kan hiervan door middel van een tweede aanmaning in kennis worden gesteld. Reageert veroordeelde in de inningsfase niet door betaling of anderszins dan gaat de zaak door naar de incassofase.

NOH/EX-zaken: Indien veroordeelde het verschuldigde bedrag op de eerste OLA niet (tijdig of volledig) heeft betaald, wordt in beginsel direct een arrestatiebevel ter betekening

aan de politie gezonden. Er worden dan geen verhogingen toegepast.

Het betreft hier veroordelingen die kunnen worden tenuitvoergelegd, tenzij de veroordeelde aangeeft enig gewoon rechtsmiddel (verzet, hoger beroep of beroep in cassatie) te willen instellen. De opsporingsambtenaar deelt in die gevallen de veroordeelde mede dat deze bij het nader aan te duiden vonnis of arrest is veroordeeld. Zoveel mogelijk wordt medegedeeld tot welke straffen de betrokkene volgens het arrestatiebevel is veroordeeld en dat binnen veertien dagen een rechtsmiddel kan worden ingesteld. De opsporingsambtenaar geeft bij proces-verbaal kennis aan het executerende parket. Het arrestatiebevel wordt met het proces-verbaal meegezonden. Aan de veroordeelde wordt een afschrift van het proces-verbaal uitgereikt.

De duur van de aanhouding ten behoeve van de tenuitvoerlegging mag niet langer zijn dan noodzakelijk om de veroordeelde in kennis te stellen.

(...)

10. Signalering in het OPS

10.1. Vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen

Vrijheidsstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen van veroordeelden zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland worden na registratie door het CJIB rechtstreeks ter signalering aangeboden aan de Directie Recherche Koninklijke Landelijke Politie Diensten (KLPD) ter opname in het OPS.

Ook geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen voor niet-ingezetenen die niet (voldoende) hebben betaald op de aanschrijving naar het buitenland worden ter signalering aangeboden aan de Directie Recherche KLPD.

Vrijheidsstraffen, geldboetevonnissen, schadevergoedingsmaatregelen voor veroordeelden die bij de tenuitvoerlegging van een arrestatiebevel onvindbaar blijken zullen ook ter signalering worden aangeboden aan de Directie Recherche KLPD.

(...) "

4 Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geld boetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen, registratie nummer 2006A017, in werking getreden op 1 februari 2007, Stcrt 2006, 251

Inhoud

Het sluitstuk van de gehele strafrechtsketen wordt gevormd door de executie van de door de rechter opgelegde straffen en maatregelen. In het kader van een geloofwaardige

rechtshandhaving is het van belang dat de executie van rechterlijke beslissingen snel, uniform en zoveel mogelijk aansluitend plaatsvindt. Deze uitgangspunten gelden ook voor de tenuitvoerlegging van OM-afdoeningen.

Aangezien het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) de uitvoeringsinstantie is die het administratieve traject van de executiefase verzorgt, dienen er heldere afspraken te zijn tussen het Openbaar Ministerie (OM) en het CJIB teneinde het executietraject zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Samenvatting

Deze aanwijzing bestaat uit 2 onderdelen:

- 1) Een hoofdstuk waarin de verantwoordelijkheid van het OM in het executietraject wordt gedefinieerd;
- 2) Een hoofdstuk waarin de taken en werkprocessen van het CJIB worden beschreven.

Hoofdstuk I De verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie

Artikel 553 WvSv bepaalt dat de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen geschiedt door het Openbaar Ministerie, dan wel op voordracht van het OM door de Minister van Justitie.

(...)

Het CJIB is de uitvoeringsinstantie die in opdracht van het OM feitelijk de tenuitvoerlegging verzorgt van het overgrote deel van de rechterlijke beslissingen en OM-afdoeningen.(...)

Het OM is op de volgende onderdelen actief bij het executieproces betrokken.

Alle vonnissen, arresten en beschikkingen die door of via het CJIB ten uitvoer worden gelegd, moeten zo snel mogelijk aan het CJIB worden aangeboden. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht en dient beheersmaatregelen getroffen te hebben om deze volledige, correcte en tijdige overdracht te waarborgen. Deze beheersmaatregelen worden jaarlijks gecontroleerd door het Parket-Generaal (AO/IC). Dat geldt onder meer voor de snelheid waarmee rechterlijke uitspraken onherroepelijk worden (eventueel vereiste betekening in persoon). Daartoe is een aantal prestatie-indicatoren geformuleerd in de meerjarenplanningsbrief voor de parketten (2007 e.v.).

Indien blijkt dat er onjuistheden in de overdracht zitten, dan kan het parket dit door middel van een apart bericht - onder vermelding van het parketnummer - melden aan het CJIB.

Het CJIB beoordeelt in hoeverre de fout onmiddellijk hersteld dient te worden dan wel of het voor veroordeelde desondanks voldoende duidelijk heeft kunnen zijn dat de executie hem betrof. Zo mogelijk terstond en anders uiterlijk in een volgende fase wordt de fout hersteld.

Tijdelijk opschorten executie

(...)

Betalingsregelingen

In beginsel worden door het CJIB geen betalingsregelingen getroffen. Alleen op grond van bijzondere omstandigheden wordt een verzoek om een betalingsregeling gehonoreerd. Nadat het vonnis of arrest is overgedragen aan het CJIB, zenden de parketten alle verzoeken om betalingsregelingen, voor zover deze betrekking hebben op bij het CJIB geregistreerde zaken, door naar het CJIB. De parketten treffen dus zelf geen betalingsregelingen in zaken die ter executie aan het CJIB worden overgedragen.

Het betalingsregelingenbeleid is op hoofdlijnen vervat in bijlage 3 bij deze aanwijzing.

Gratie

(...)

Taakstraffen (meerderjarigen)

(...)

Schadevergoedingsmaatregelen

(...)

OPS-signalering ten behoeve van de betekening van gerechtelijke stukken

(...)

Hoofdstuk II De taken en werkprocessen van het CJIB

Opbouw hoofdstuk

(...)

Paragraaf 1 Definities en uitgangspunten

Alle vonnissen, arresten en beschikkingen die door het CJIB ten uitvoer moeten worden gelegd, moeten door de afdeling executie van het betreffende parket zo snel mogelijk aan

het CJIB worden aangeboden.

Waar gesproken wordt over vrijheidsstraf dient mede te worden verstaan jeugddetentie en waar gesproken wordt over vervangende hechtenis dient mede te worden verstaan vervangende jeugddetentie, tenzij anders is bepaald of tenzij dit uit de context van de Aanwijzing voortvloeit.

1.1 Definities

Inningsfase: de fase van executie waarin aan een veroordeelde een aanschrijving en aanmaningen met aangehechte optisch leesbare acceptgirokaarten (OLA) wordt (worden) gezonden, tot op het moment waarop de betaling is verricht dan wel de daartoe verleende termijn(en) is/zijn verstreken.

Incassofase: de fase die intreedt als in de inningsfase geen (volledige) betaling is verricht. In deze fase kan met of zonder dwangbevel beslag worden gelegd op de goederen van de veroordeelde, kan door middel van een arrestatiebevel vervangende hechtenis of lijfswang worden tenuitvoergelegd of kan de maatregel worden gesignaleerd in het opsporingsregister (OPS).

OH-zaak (onherroepelijke zaak): een vonnis/arrest waartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat.

NOH-geldboetevonnis (niet-onherroepelijke zaak): een geldboetevonnis waartegen nog een gewoon rechtsmiddel openstaat. Een NOH-geldboetevonnis is executeerbaar (NOH/EX (niet-onherroepelijk /executeerbaar)) als geen mededeling omtrent de beslissing (de verstekmededeling) hoeft te worden gedaan (bij de meeste kantonzaken), of als die mededeling wel moet worden gedaan en ook is gedaan. Een NOH-geldboetevonnis is niet-executeerbaar (NOH/NE (niet-onherroepelijk/niet-executeerbaar)) indien de uitspraak in persoon moet worden betekend en zulks (nog) niet is gebeurd.

OPS: opsporingsregister ter signalering van aan te houden personen of personen aan wie gerechtelijke stukken moeten worden betekend.

1.2 Inning van geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

Alle opgelegde geldboetes en toegewezen schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen, dienen zo snel mogelijk te worden geëxecuteerd, bij voorkeur door inning.

(...)

1.3 Tenuitvoerlegging van (vervangende) vrijheidsstraffen

(...)

Paragraaf 2 Taken CJIB

Het CJIB is in opdracht van het OM belast met de executie van geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.

Het CJIB is in opdracht van het OM belast met de logistieke ondersteuning van het OM waaronder registratie en proces/termijnbewaking van de tenuitvoerlegging van de vrijheids- en taakstraf van meerderjarigen.

Het CJIB legt in een geautomatiseerd systeem de gegevens vast omtrent de inning en incasso van geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en taakstraffen.

Het CJIB draagt zorg voor de routing van te betekenen gerechtelijke stukken aan personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen en aan personen die gedetineerd zijn in een PI.

Het CJIB is verantwoordelijk voor de logistieke verdeling van de arrestatiebevelen ter zake vrijheidsstraffen en vervangende hechtenis.

Het CJIB is verantwoordelijk voor het vervaardigen, toedelen en verzenden van arrestatiebevelen aan de politiekorpsen. Het CJIB legt de gegevens omtrent de arrestatiebevelen vast in een geautomatiseerd systeem.

Paragraaf 3 Afbakening bevoegdheden CJIB

Het CJIB, in opdracht van het OM, of de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) behandelt de op de vrijheidsstraf betrekking hebbende correspondentie, voor zover dit binnen hun taakgebied valt.

Het CJIB is, in opdracht van het OM, bevoegd tot het uitvoeren van arrestatiebevelen ter executie van de (vervangende) vrijheidsstraf / lijfswang.

Het CJIB is bevoegd tot het verschaffen van informatie aan het OM en de Reclassering en ten behoeve van een goede uitvoering van de taakstraf van meerderjarigen.

De coördinatie van de tenuitvoerlegging van voorlopige hechtenis, uitleveringsdetentie en aanhoudingen op internationale buitenlandse signaleringen blijft de verantwoordelijkheid van het parket.

Indien het CJIB onjuistheden constateert in de aangeleverde gegevens, dan kan het de gegevens bij het parket verifiëren.

Paragraaf 4 Tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

4.1. Algemene uitgangspunten

4.1.1. Inningsfase algemeen

Alle door de rechter opgelegde geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen moeten, nadat ze onherroepelijk zijn geworden (bij boetevonnissen ook de NOH/EX en NOH/NE-zaken), zo spoedig mogelijk door de parketten worden overgedragen aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde gegevens. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht.

In eerste instantie wordt getracht de geldboete, schadevergoedings- en/of ontnemingsmaatregel te executeren door middel van toezending van een OLA. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis- of arrestgegevens.

Alvorens een zaak doorgaat naar de incassofase, verricht het CJIB standaard een adresverificatie. Indien er sprake is van een nieuw adres waardoor de betrokkene de OLA mogelijk niet heeft ontvangen, komt de zaak afhankelijk van de ingangsdatum van de adreswijziging opnieuw in de inningsfase. Voor niet-onherroepelijke geldboetevonnissen wordt na de vervaldatum van de aanschrijving onmiddellijk een bevel ter betekening van het vonnis uitgevaardigd.

(...)

5. Reglement landelijke politieregisters OPS

Artikel 4

"(...)

4. Onverminderd de verantwoordelijkheid van de functioneel registerbeheerder zijn de signalerende en deelnemende instanties verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens, de rechtmatigheid van de opname en de handhaving in dan wel de verwijdering uit het register van de door hen aangeleverde gegevens overeenkomstig het reglement.

5. Voor alle in het register opgenomen gegevens is uit het register af te leiden welke signalerende instantie deze gegevens heeft aangeleverd."

6. Penitentiaire beginselenwet

6.1. Artikel 56

" 1. De directeur draagt zorg dat de gedetineerde bij binnenkomst in de inrichting, schriftelijk en zoveel mogelijk in een voor hem begrijpelijke taal, op de hoogte wordt

gesteld van zijn bij of krachtens deze wet gestelde rechten en plichten.

2. De gedetineerde wordt hierbij in het bijzonder gewezen op diens bevoegdheid:

- a. een bezwaar- of verzoekschrift in te dienen overeenkomstig hoofdstuk IV;
- b. zich te wenden tot de maandcommissaris van de commissie van toezicht;
- c. een klaag- of beroepschrift in te dienen overeenkomstig de hoofdstukken XI, XII en XIII.

3. Een gedetineerde vreemdeling wordt bij binnenkomst in de inrichting geïnformeerd over zijn recht de consulaire vertegenwoordiger van zijn land van zijn detentie op de hoogte te laten stellen."

6.2. Memorie van Toelichting Pbw, Tweede Kamer, vergaderjaar 1994-1995, 24 263, nr. 3, pag 70

"a. Informatie

Het sluitstuk van een behoorlijke omschrijving van de rechten en plichten van gedetineerden en hun mogelijkheden om deze in rechte ter discussie te stellen, vormt de verplichting van de overheid om hen te informeren over hun rechtspositie (artikel 56; zie ook de opmerkingen in onderdeel 3). De informatieplicht vangt aan bij binnenkomst, zonder dat deze hiertoe evenwel is beperkt. De wet is niet de plaats om de wijze van

informatie-overdracht voor te schrijven. In veel inrichtingen is een audio-visuele presentatie ontwikkeld. De ervaring met deze manier om de gedetineerden te informeren over de gang van zaken in de inrichting en hun (rechts)positie daarin is goed te noemen.

Voorname wijze van informatie-overdracht mag evenwel niet de plaats nemen van (de beschikbaarheid van) schriftelijke informatie. Iedere gedetineerde dient te kunnen beschikken over de op hem betrekking hebbende specifieke penitentiaire voorschriften. Met name geldt dit voor de Penitentiaire beginselenwet, de Penitentiaire maatregel, door de minister opgestelde reglementen, voor zover deze op de inrichting van verblijf betrekking hebben, en de huisregels."